

PROCESELE-VERBALE ALE ȘEDINȚELOR DE AVIZARE,
ORGANIZATE DE COMITETUL DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII,
CU ÎNCEPERE DIN 1952

PROCES-VERBAL NR. 43
al ședinței din 31.VIII. ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Grigore Ionescu
Arh. Ștefan Balș
Arh. Richard Lieblich
Pictor G. Russu
Tov. I. Simionescu
Prof. Horia Teodoru

Referenți: Arh. George M. Cantacuzino
Dr. Petre Năsturel

**I. Lucrări de restaurare la Mănăstirea Polovraci,
raion Novaci, reg. Craiova.**

(Adresa Min. Cultelor nr. 12400/11.VIII.1953)

Valoarea lucrării: 39 000 lei (din fonduri proprii)

Proiectant: Serv. tehnic al Mitropoliei
Olteniei

Referent: Arh. G. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde: memoriu justificativ, antemăsurătoare, lista prețurilor, analiza de prețuri, deviz estimativ, extras de materiale.

Proiectul prevede lucrări de întreținere necesare de efectuat la biserică, chilii, biserica bolniță și zidul înconjurător, și anume:

- la biserică: refacerea soclului de piatră;
- la chilii: desfacerea și refacerea învelitorii de șiță, rosturi de zidărie și spoitul pereților;
- la bolniță: zidărie de piatră la soclu și rosturi, tencuieli interioare, pardoseli de cărămidă, grinzi la tavane;
- la zidul împrejmuitoar: săpături, tencuieli, rosturi și învelitoare cu șiță a zidului.

Consiliul, luând în discuție proiectul, constată că dosarul, astfel cum este prezentat, este incomplet, formularea articolelor din deviz fiind sumară, de aceea dă aviz favorabil numai lucrărilor de acoperire cu șiță, atât la biserică cât și la chilii, bolniță și ziduri de împrejmuire.

În ceea ce privește celelalte lucrări, Consiliul amână luarea unei hotărâri până la completarea dosarului cu următoarele probleme:

1. Un memoriu care să conțină și datele tehnice, nu numai rezumatul istoric, adică datele necesare asupra modului de execuție a lucrărilor prevăzute în deviz.

2. Planurile bolniței cu indicarea locului unde urmează să se execute lucrările prevăzute, precum și detaliile de construcție necesare.

3. Un plan de situație a întregului ansamblu cu indicarea traseului zidului înconjurător.

4. Se va indica:

- Piatra care va fi utilizată la refacerea soclului bisericii, simpla noțiune de piatră de carieră, astfel cum se indică în deviz, fiind insuficientă.
- De ce este prevăzută spoirea tencuielilor vechi la chilii; spoiala nu întărește tencuielile, deci e inutilă și dăunătoare aspectului monumentului.
- Din ce fel de cărămidă se execută pardoseala la bolniță; dacă aceasta se face din cărămidă obișnuită, atunci nu poate fi admisibilă punerea ei pe lat.
- Locul unde se montează scara de brad dreaptă la bolniță.
- Pentru ce sunt necesare săpăturile de-a lungul zidurilor împrejmuitoare și dacă, necesare fiind, s-au luat măsurile pentru ca, cu această ocazie să se întreprindă și cercetări arheologice de către Academia RPR.

II. Executarea de picturi în frescă la biserica parohială din satul Slătioarele, com. Jilavele, raion Urziceni, reg. Ploiești

Adresa Min. Cultelor nr. 13098 din 13.VIII.1953

Referent: Dr. Petre Năsturel

Se prevede „executarea din nou a picturii în frescă, pictura veche în ulei, executată pe la 1880, neprezentând nici un interes artistic”.

Dosarul cuprinde planurile bisericii (plan de situație, plan, fațadă, secțiuni, detalii), un proces-verbal de necesitate al parohiei, precum și un deviz întocmit de pictorul S. Hermeneanu.

Consiliul, ținând seama de raportul delegatului CSAC Dr. P. Năsturel care a cercetat, făcând și sondaje împreună cu delegatul Comisiei de Pictură Bisericească, pictor G. Russu, monumentul la fața locului și din care reiese că pictura actuală nu are într-adevăr nici o valoare artistică, dă aviz favorabil acestor lucrări de pictură cu următoarele condițiuni:

- a) Darea jos a tencuiei se va face de la altar, păstrându-se vechea frescă, acolo unde se află sub pictura în ulei actuală.
- b) Pictura nouă va fi executată ținându-se seama de stilul celei vechi scoase la iveală.
- c) Se va încerca scoaterea picturii de ulei la catapeteasmă, în vederea regăsirii și păstrării picturii actuale.
- d) Tavanul pronaosului va fi demontat și refăcut, revenindu-se la forma veche care se va reconstitui după resturile ce se vor găsi.

III. Adresa CSP 319033/953 cu privire la conservarea ruinelor bisericii Sf. Nicolae din mănăstirea Cernica.

Referent: Arh. R. Lieblich

Consiliul, luând notă de referatul delegaților CSAC (prof. Gr. Ionescu, dr. P. Năsturel și arh. R. Lieblich) care au făcut cercetări la fața locului, constată că monumentul care datează din anul 1815 nu are valoare deosebită arhitecturală și nici istorică. Totuși, avându-se în vedere că picturile din naos cu seamă cele din pronaos, merită să fie păstrate, propune ca pronaosul (care se găsește astăzi în stare relativ bună) să fie amenajat ca biserică propriu-zisă, eventual muzeu, ridicându-se un zid și o absidă de altar în partea sa de est. Pentru aceasta se va putea utiliza materialul rezultat din dărâmarea părților superioare al zidurilor și bolților naosului, precum și a absidei actuale a altarului.

Zidurile naosului vor fi păstrate până la înălțimea planului de naștere al fostelor bolți (astăzi prăbușite), spațiul rezultat tratându-l ca pe un atrium.

IV. Diverse

- a) Dându-se citire adresei Min. Cultelor nr. 14044/953, care cuprinde tabloul de monumente istorice (biserici și mănăstiri) ce urmează să se restaureze în 1954 și pentru care se vor întocmi proiecte încă din 1953, Consiliul aprobă acest tablou, făcând următoarele completări:

1. La poziția 1 – Mănăstirea Tismana – tema de proiectare va fi aducerea la starea originală a bisericii și a paraclisului (a anexelor).

2. La poziția 3 – Mănăstirea Vatra Moldoviței – fără palatul domnesc (probabil eclisianița, E.G.).

3. La poziția 4 – Turnul fostei Mănăstiri Humor – restaurarea și nu consolidarea turnului.

4. La poziția 5 – Consolidarea și refacerea bisericii Ruginoasa.

Temele propuse vor putea fi eventual modificate potrivit cu situația ce se va constata în urma cercetărilor la fața locului.

- b) Consiliul ia notă de sesizarea făcută de tov. prof. Grigore Ionescu cu privire la situația fostului Palat Cantacuzino din com. Vărăști, satul Dobreni, raion Vidra, reg. București, unde acest monument este distrus în vederea întrebuirii materialului de construcție de către locuitori. De aceea se hotărăște a se înștiința telegrafic Sf. Popular al Reg. București care va trebui să ia toate măsurile necesare pentru a opri această distrugere.
- c) Consiliul ia notă de asemenea de informația asupra situației proaste a palatului de la Filipeștii de Târg și propune ca un delegat al CSAC-ului să se deplaseze la fața locului pentru a constata și referi.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. R. Lieblich
Pictor Gh. Russu
I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 44

al ședinței din 2 septembrie 1953, ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. R. Lieblich
Tov. I. Pașa
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Theodoru

Referenți: Arh. Gh. Cantacuzino
Dr. P. Năsturel

1. *Lucrări de protejare la biserică din Mihăești, raion Băbeni, reg. Pitești*

Adr. Min. Cultelor nr. 13225/953

Valoarea lucrărilor: 4 771,50 lei (fonduri proprii)

Proiectant: Ing. Orleanu

Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde un deviz estimativ.

Se prevăd lucrări de refacere a înveltoarei de șită și spoielei exterioare.

Consiliul, ținând seama de punctul de vedere al Ministerului Cultelor, dă aviz favorabil lucrărilor de refacere a înveltoarei de șită recomandând:

1. Păstrarea întocmai a formei vechiului acoperiș.

2. Șița să fie tăiată la fel cu cea veche existentă și se va monta după ce va fi înmuiată în carbolineum. În ceea ce privește spoielele exterioare, Consiliul nu aprobă executarea lor.

II. *Lucrări de restaurare la biserica Sf. Gheorghe Moșoacă - București*

Adresa Min. Cultelor nr. 13770/953
Valoarea lucrărilor: 36 928,36 lei (fonduri proprii)

Titular de investiții: Arhiepiscopia București
Proiectant: Arh. Ionescu Berechet
Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde: memoriu, deviz estimativ, analiza de prețuri, antemăsurătoare, lista de materiale, precum și o planșă cu planul și fațadele bisericii.

Lucrările prevăd refacerea completă a acoperișului. Consiliul, luând în discuție proiectul, dă aviz favorabil cu următoarele recomandări:

Proiectul nu este în conformitate cu acoperișul existent. Deoarece acoperișul actual de șindrilă are un aspect foarte sățisfăcător va fi refăcut întocmai, exact cu aceleași pante și cu colțurile dinspre pridvor țeșite. Fermele se vor așeza în așa fel, încât să nu fie nevoie de a se demonta întreg acoperișul, în cazul în care s-ar reconstrui turla, ale cărei urme se văd deasupra bolților pronaosului. Se constată că piesele fermelor și longeronii sunt bine dimensionați. Se va trimite un plan complet cu poziția fermelor și cu profilul acoperișului, înainte de începerea lucrărilor.

Consiliul propune ca acoperișul să nu fie demontat decât în etape și reconstruit paralel în etape, pentru a se putea copia cu mai multă fidelitate forma acoperișului existent.

III. *Construcția unei magazii în curtea bisericii Dărmănești, reg. Bacău*

(Adresa Min. Cultelor Nr. 12457/953)
Referent: Dr. P. Năsturel

Consiliul, luând în discuție cererea Mitropoliei Moldovei, prin care aceasta face cunoscut că parohia Dărmănești din comuna P.-Neamț intenționează să construiască o magazie în curtea bisericii, amână luarea unei hotărâri, deoarece dosarul trebuie completat cu un plan de situație, cu proiectul și devizul construcției noi, precum și cu un memoriu în care să se arate scopul acestei lucrări.

IV. *Mutarea catapetesmei de la biserica din Oglinzi, raion Tg.-Neamț la biserica din Pârâul Negru, raion Dorohoi*

Adr. Academiei RPR nr. 25337/953
Referent: Dr. P. Năsturel

La cererea Mitropoliei Moldovei, transmisă CSAC prin Academia RPR, de a se aproba mutarea catapetesmei de la biserica de lemn din Oglinzi la biserica din Pârâul Negru, Consiliul dă aviz nefavorabil, neadmițându-se nici dezmembrarea și nici strămutarea acestui important monument.

V. *Lucrări de pictură la biserica Sf. Ioan Botezătorul din Râmnicu-Vâlcea*

Adr. Min. Cultelor nr. 13224/953
Referent: Dr. P. Năsturel

Consiliul ia în discuție cererea Episcopiei Râmnicului, care intenționează să execute lucrări de spălare și refacere a picturii la biserica Sf. Ioan Botezătorul din Râmnicu-Vâlcea și constatând lipsa avizului Comisiunii de Pictură Bisericească a Patriarhiei, amână luarea unei hotărâri până la completarea dosarului cu această piesă. Totodată hotărăște a se trimite un delegat la fața locului pentru cercetare.

VI. *Lucrări de pictură la biserica Mărcuța - București - raion T. Vladimirescu*

Adr. Patriarhiei nr. 6822/953
Referent: Dr. P. Năsturel

Consiliul, constatând că dosarul este incomplet, neavând nici acordul Ministerului Cultelor, amână luarea unei hotărâri până la completarea lui și hotărăște totodată a se trimite un delegat la fața locului pentru cercetare.

VII. *Diverse:*

Consiliul ia notă de faptul că ruinele mănăstirii Gorgota (lângă Târgoviște) sunt expuse distrugerii totale prin ridicarea cărămizilor de către localnici și de aceea hotărăște trimiterea unei telegrame la Sfatul popular al regiunii Ploiești pentru oprirea distrugerii, precum și trimiterea la fața locului a unui delegat, o dată cu prima deplasare ce se va face la Târgoviște.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. R. Lieblich
I. Pașa
I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 45
al ședinței din 4.IX.1953, ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. E. Costescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Theodoru

Referenți: Arh. Gh. M. Cantacuzino
Dr. P. Năsturel

I, II, III. *Lucrări de pictură la bisericile: Micșunești Mari, raion Snagov; Petrești - Costești; Crucile - Muereni, raion Amaradia, reg. Craiova*

Adresele Min. Cultelor nr. 13769/953; 13226/953
și adresa Patriarhiei nr. 7040/953

Referent: Dr. P. Năsturel

Consiliul, constatând că toate dosarele de mai sus nu conțin avizul Comisie de pictură bisericească a Patriarhiei și cel al Ministerului Cultelor, amână luarea unei hotărâri până la completare, urmând ca acestea să fie cercetate și la fața locului.

IV. Înlocuirea catapetesmei vechi a fostei Mănăstiri Glavacioc cu o nouă tâmplă

Adresa Min. Cultelor nr. 13373/953

Referent: Dr. P. Năsturel.

Se proiectează înlocuirea catapetesmei vechi a bisericii fostei mănăstiri Glavacioc cu o tâmplă nouă. Consiliul dă în principiu aviz favorabil acestei lucrări, cu condiția de a se înainta spre avizare CSAC proiectul tâmplei împreună cu releveul exact al vechii catapetesme.

V. Normative pentru executarea lucrărilor de protejare și restaurare a monumentelor istorice de arhitectură

Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Cercetându-se în continuare redactarea capitolelor:

- betoane;
- zidărie de cărămidă;
- zidărie de piatră, normele pentru executarea lucrărilor de protejare și restaurare, Consiliul le aprobă mici rectificări de formă, care s-au consemnat direct în text.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. E. Costescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 46

al ședinței din 8 septembrie 1953, ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Tov. Prof. H. Teodoru

Referenți: Arh. Gh. Cantacuzino

Arh. F. Fischer
Dr. P. Năsturel

I. Lucrări de construcție la biserica episcopală din Oradea

Adresa Min. Cultelor nr. 11901/953

Valoarea lucrării: 101 112 lei

Referent: Arh. F. Fischer

Se prevede construcția din nou a unei săli de întrunire necesară pentru nevoile parohiei, precum și cele ale episcopiei, alipită bisericii episcopale.

Dosarul conține:

Piese scrise: antemăsurătoare, deviz, analiza de prețuri, copie după avizul Secției culturale Oradea, precum și avizul Min. Cultelor.

Piese desenate: planul bisericii și al sălii (sc. 1/100) secțiune (sc. 1/100).

În afară de aceasta se constată că proiectul nu este complet, lipsind fațadele și planul de situație din care să se poată vedea dacă această sală nu s-ar putea plasa în altă parte.

Consiliul, luând în discuție proiectul, dă aviz nefavorabil construcției noi a sălii alipită de biserică, deoarece clădirea amplasată în acest fel strică monumentalitatea bisericii episcopale.

II. Lucrări de întreținere la biserica de lemn din Lărgășani – Rădăcinești, raion Adjud, reg. Bârlad

Valoarea lucrării: 22 000 lei

Referent: Arh. F. Fischer

Proiectant: Serv. Tehnic al Episcopiei
Buzăului

Dosarul a mai fost analizat în ședința din 19 august a.c. când Consiliul a amânat luarea unei hotărâri, deoarece dosarul urma să fie completat cu documentație suplimentară din care să reiasă că interiorul bisericii nu prezintă o valoare deosebită și deci poate fi tencuită.

În ședința de față se prezintă și dosarul acestei biserici întocmit de fosta Comisiune a Mon. Istorice.

Consiliul reluând în discuție proiectul, dă aviz nefavorabil lucrărilor de tencuire interioară, așa cum sunt prevăzute în deviz, pentru a păstra înfățișarea caracteristică a bănelor de stejar aparente. Intervalele dintre grinzi vor fi astupate cu pene de lemn bătute în silă și câlți imbițați în carbolineum. Numai în cazul când se intenționează a se face pictură se vor lipi fâșii de pânză pe crăpături, deasupra cărora se va da grundul necesar pictării.

III. Lista a 3-a de monumente istorice de arhitectură

Referent: Dr. P. Năsturel

Se dă citire listei de monumente din orașul București. Consiliul fiind de acord cu aceste propuneri, făcând totuși unele mici modificări și recomandând a se adăuga: Casa din str. Emil Zola colț cu aleea Modrogan (arh. Doicescu Octav).

Urmează ca în ședința viitoare să se continue examinarea acestor liste.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 47
al ședinței din 10. IX.1953, ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. R. Lieblich
Arh. Ghika Budești
Tov. Prof. Horia Teodoru

Referenți: Arh. Gh. Cantacuzino
Arh. Gh. Curinschi
Dr. P. Năsturel

I. Lucrări de restaurare la biserica Răducanu din Tg.-Ocna

Adresa Min. Cultelor nr. 13949/953

Valoarea lucrării: 42 500 lei (din fonduri proprii)

Proiectant: Ing. Eftimie Alexandru

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: memoriu, deviz, antemăsurătoare, lista de prețuri, analiza de prețuri.

Piese desenate: schiță secțiune orizontală, schiță secțiune verticală.

Proiectul prevede următoarele lucrări de reparații: tencuieli exterioare, cu praf de piatră, rostuitul zidăriei de piatră, refacerea profilaturii, refacerea tâmplăriei, înlocuirea treptelor de piatră și a pardoselii de piatră a pridvorului, trotuar cu dale de piatră în jurul bisericii.

Consiliul, luând în dezbatere proiectul, dă aviz favorabil cu următoarele recomandări:

1. La desfacerea tencuielilor să se caute, dacă cumva nu se găsesc sub tencuială profile mai vechi. La refacerea profilurilor se va ține seama de cele vechi.

2. Înainte de desfacerea pardoselii pridvorului se va întocmi un relevu exact al acestei pardoseli.

3. Rosturile dintre pietre la soclu vor fi pline, nefuguite, mortarul netrebuind să treacă peste ele.

4. În cazul când terenul din jurul bisericii nu asigură o bună îndepărtare a apelor se vor face nivelările necesare acestui scop.

5. Să fie anunțat CSAC-ul înainte de începerea lucrărilor, pentru a trimite la fața locului un specialist.

II. Lucrări de restaurare a turnului mănăstirii Humor

(Adresa Min. Cultelor nr. 13946/953)

Valoarea lucrării: 17 515 lei (din care 4000 din fondurile Min. Cultelor)

Proiectant: Arh. monahia Xenia Secăreanu

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: deviz, antemăsurătoare, analiza de prețuri.

Piese desenate: nu sunt.

Devizul prevede următoarele lucrări: înlocuirea șarpantei și a înveltoarei de șindrilă a turnului și repararea zidăriei de piatră.

Consiliul, luând în discuție proiectul, ia următoarea hotărâre: ținându-se seama de deosebita importanță a monumentului și avându-se în vedere că studiul restaurării sale complete este în curs de executare la Institutul ISPROR și că acoperișul este stricat și deci conservarea sa este periclitată, se dă aviz favorabil numai pentru refacerea înveltoarei, urmând ca celelalte lucrări să se facă în campania viitoare pe baza proiectului de restaurare întocmit de ISPROR.

III. Cererea parohiei Sf. Nicolae – Galați privind lucrările de recondiționare a fațadelor bisericii Sf. Arhangheli Metoc Galați

Adresa nr. 58/9.IX.1953

Consiliul, ținând seama de referatul tov. prof. Grigore Ionescu și prof. H. Teodoru, care au cercetat monumentul la fața locului, dă aviz favorabil cu următoarele condiții:

1. Pe latura de nord, în partea dinspre est a absidei laterale, pe o porțiune de circa 1 x 2 m, se va lăsa o porțiune de zidărie neacoperită cu tencuieli, pentru ca să se poată vedea urmele brâului cu două rânduri de zimți de cărămidă care împodobeau altădată fațada monumentului.

2. Pe toată înălțimea soclului, de la sol până la profilul lui superior de piatră, se va reface tencuiala cu mortar de var gras amestecat cu nisip aspru, fără nici un amestec de ciment, pentru ca umezeala din temelie să poată să se evaporeze cu ușurință.

3. Lespezile de piatră de deasupra soclului se vor rostui cu mortar de ciment. Rosturile vor fi pline, nefuguite și se va veghea ca să nu se treacă cu mortar peste marginile neregulate ale lespezilor. Pretutindeni piatra va rămâne neacoperită. Lespezile stricate sau lipsă se vor înlocui cu altele noi, exact de același format cu cele vechi.

4. La cornișa monumentului, lăcrimarul se va curăța de tencuială și lespezile de piatră care o alcătuiesc vor rămâne aparente, rostuindu-se ca mai sus.

5. Cojindu-se toate tencuielile burdușite, nu se vor curăța rosturile vechii zidării. Înainte de a se reface noile tencuieli se va spăla cu mare grijă și se va uda abundant zidăria veche, pentru ca noile tencuieli să facă o priză cât mai bună.

6. Coșul necesar încălzirii bisericii u o sobă metalică, ce se va îndepărta în timpul verii, se poate executa cu olane smălțuite în interior pe latura Sud a naosului, lângă absidă, executându-se un șanț prin exterior. Olanele vor fi așezate la o adâncime de 25 cm de suprafața exterioară a zidului.

7. Ar fi potrivit să se înlăture cercevelele și tocul exterior al ferestrelor, acestea cuplându-se spre interior (fereastră dublă cu deschidere interioară și cu grilă metalică în exterior).

IV. Diverse

Semnălându-se unele mutări la biserica Scaune din București, datorită unor instalații electrice, Consiliul hotărăște să se trimită o adresă parohiei pentru a se cere comunicarea autorizației cu care s-au făcut aceste lucrări.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. R. Lieblich
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 48

al ședinței din 15.IX.1953, ora 9,30

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. R. Lieblich
Tov. Pașa Ion
Prof. H. Teodoru

Referenți: Arh. Gh. Cantacuzino
Arh. Gh. Curinschi
Dr. P. Năsturel

I. Restaurarea mănăstirii Neamț (galeriile de acces)

Adresa Min. Cultelor nr. 15086/953

Valoarea lucrării: 179 000 lei

Titular de investiții: Min. Cultelor

Proiectant: ISPROR

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Faza de proiectare: proiect tehnic

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: notă explicativă, deviz, analiza de preț, baza și seria prețurilor, extras de materiale.

Piese desenate: plan parter și etaj (sc. 1/100); fațada-sectiuni (sc. 1/100); 6 planșe de detalii; tabel materiale și manoperă; plan capitole lucrări.

Proiectul în fază de sarcină de proiectare a fost examinat în ședința nr. 40 din 12.VIII.1953, când Consiliul a dat aviz favorabil cu recomandări.

În ședința de față, Consiliul constatând că proiectanții au ținut seama de toate recomandările făcute anterior, dă aviz favorabil proiectului cu recomandarea de a se revizui ornamentele de cioplitură a stâlpilor de lemn și de a întocmi un desen reprezentând aripa restaurată din care să se vadă acoperișul, așa cum se va modifica în viitor.

II. Discutarea adresei nr. 26761/953 a Comitetului pentru Așezămintele Culturale, privitoare la șantierul arheologic Cetatea de Vest Suceava

Consiliul, luând notă de raportul colectivului de conducere a șantierului arheologic de la Suceava, hotărăște să fie invitat într-o ședință viitoare cel puțin un membru al acestui colectiv, pentru ca, pe baza unui plan al săpăturilor și al zidurilor descoperite (plan care să conțină cotele necesare pentru a se putea determina nivelele diferite), să se poată lua o hotărâre.

III. Discutarea adresei nr. 2735/953 a Min. Industriei Metalurgice, privitoare la spargerea unor ziduri și plafoane din fosta casă Vernescu

Referent: Arh. Gh. Cantacuzino

Consiliul, ținând seama de cele expuse de referent, care a cercetat monumentul la fața locului și având în vedere că transformările și amenajările pe care beneficiarul intenționează să le facă ar denatura și totodată ar zdruncina edificiul, dă aviz nefavorabil acestor lucrări.

Urmează ca aceasta să se comunice beneficiarului, arătându-se totodată că spargerea zidului dintre sala de ședințe (dinspre Calea Victoriei) și încăperea din colț, pentru a amenaja o scenă, ar slăbi construcția, iar sacrificarea salonului dinspre grădină ar reprezenta o mare pierdere artistică ca și dislocarea șemineurilor. Salonul acesta este decorat cu stucaturi valoroase, iar plafonul pictat de Mirea este capodopera acestui artist. Cu stucaturile și picturile sale, această încăpere reprezintă un ansamblu decorativ dintre cele mai rare și mai valoroase.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. R. Lieblich
Tov. Ion Pașa
Prof. H. Teodoru

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. Ghika Budești
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Ion Pașa
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Teodoru
Referenți: Arh. Gh. Cantacuzino
Dr. P. Năsturel

I. Lucrări de apărare și consolidare la mănăstirea Gura Motrului

Adresa Min. Cultelor nr. 14667/953.
Valoarea lucrării: 97 000 lei, din care: 60 000 lei
din fondurile Min. Cultelor și
37 000 lei din fondul Mitropoliei
Olteniei
Titular investiții: Min. Cultelor reprezentat prin
Tov. I. Simionescu
Proiectant: Serv. Tehnic Mitropolia Olteniei,
Arh. I. Atanasescu
Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: antemăsurătoare, lista prețurilor, analiza prețurilor, analiza mortar, deviz estimativ, tabel de repartitie valorică a materialelor, extras manoperă, extras materiale, memoriu justificativ, memoriu istoric, fișa mănăstirii.

Piese desenate: plan de situație releveu, planul zidului spre nord, secția longitudinală și transversală a terenului; planurile bisericii – proiect de restaurare; casele stăreției – releveu și amenajare; chiliile – releveu și proiect de reconstrucție; planurile clopotniței – releveu.

Un proiect executat de ing. Popovici și arh. Ionescu Berechet a mai fost examinat în ședința din 2 aprilie a.c., când Consiliul a dat aviz favorabil cu recomandări.

De data aceasta se prezintă un nou proiect executat de arh. I. Atanasescu, în care sunt prevăzute lucrările de: restaurare a bisericii (acoperișul), restaurarea și amenajarea stăreției, refacerea zidurilor de incintă fără însă a menționa restaurarea turnului clopotniță de la intrare, pentru care fuseseră alocate fondurile Ministerului Cultelor și pentru care CSAC a dat avizul favorabil.

Din memoriul justificativ reiese că arh. I. Atanasescu a executat o parte din aceste lucrări, cu fondurile stăreției (sau ale Mitropoliei) fără a aștepta noul aviz.

Față de această situație, Consiliul hotărăște amânarea unei hotărâri până la prezentarea unui raport de către delegații CSAC care urmează să cerceteze situația la fața locului.

II. Restaurarea și amenajarea conacului din Florești (Crevedia) ca locuințe pentru personal și club al sanatoriului TBC osos

Adresa Sf. Popular Reg. București nr. 3415/
9.IX.1953

Valoarea lucrării: 450 000 lei fonduri proprii
Titular de investiții: Min. Sănătății
Proiectant: Sf. Pop. Reg. București, arh.
Marinescu
Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde următoarele piese:

Piese scrise: copie după scrisoarea de comandă, tema program, tema proiectului, memoriu justificativ, anteevaluarea.

Piese desenate: plan situație (sc. 1/500), plan parter releveu (sc. 1/100), plan etaj releveu (sc. 1/100), plan parter transformare (sc. 1/100), plan etaj transformare (sc. 1/100), plan acoperiș transformare (sc. 1/100), fațada principală și posterioară, fațada laterală, secțiune (sc. 1/100), plan parter poartă (sc. 1/20), plan fațadă poartă (sc. 1/20), fațadă laterală și secție (sc. 1/20).

În urma expunerii făcute de către tov. arh. Cantacuzino pe baza memoriului care justifică transformarea conacului în pavilion de locuințe pentru personal și club al Sanatoriului și în urma discuțiilor purtate în ședință se fac următoarele constatări și obiecții:

A. Conacul de la Florești poate fi considerat monument istoric de arhitectură, deoarece în starea actuală reprezintă stilul caselor din veacul trecut, având un aspect asemănător cu Palatul Știrbey și cu Palatul Ghika din Tei, incluzând și ziduri vechi, precum și pivnițe boltite din epoca brâncovenească.

B. Deoarece proiectul nu denaturează întru nimic monumentul cu dimpotrivă îi asigură o restaurare serioasă, schimbând numai unele încăperi cu suprimări și adăugiri neînsemnate de ziduri, Consiliul dă aviz favorabil acestor lucrări, cu următoarele recomandări:

1. Păstrarea arhitecturii fațadelor, precum și a bolților interioare (fără a le vărui).

2. Evitarea izolarilor în general (prevăzute în proiect) și înlocuirea lor cu sistemul de uscare a zidurilor prin tuburi Knappen.

3. Amenajarea parcului fără tăierea copacilor, cu eventuale completări de plantații.

4. Proiectanții vor urmări lucrările pe șantier, având obligația de a sesiza CSAC de orice schimbare sau abatere de la proiectul avizat.

III. Diverse

1. În urma comunicării tov. prof. Grigore Ionescu cu privire la castelul Corvineștilor din Hunedoara, a cărei zonă de protecție este încălcată de Combinatul Hunedoara prin construcții noi, Consiliul hotărăște intervenirea pe lângă acest combinat, pentru respectarea spațiului de protecție.

2. Consiliul, luând notă de comunicarea tov. dr. Petre Năsturel, care a cercetat mănăstirea Comana, unde astăzi este instalat un cămin de copii și unde se intenționează a se dărâma niște ziduri, hotărăște oprirea acestor lucrări de dărâmare și lămurirea organelor Sf. Popular local asupra importanței acestui monument istoric și a monumentelor istorice în general în cultura unei țări.

Președinte: Prof. Marcu Duiliu
Membri: Arh. Ghika Budești
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich
Ion Pașa
I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 50 al ședinței din 28 septembrie, ora 10,30

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Marcu Duiliu
Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Arh. Berechet Ionescu
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich
Tov. I. Pașa
Tov. I. Russu
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

I. Lucrări de apărare și consolidare la mănăstirea Motrului

Adresa Min. Cultelor Nr. 14667/953
Valoarea lucrării: 97 000 lei din care 60 000 din fondurile Min. Cultelor și 37 000 din fondul Mitropoliei Olteniei
Titular de investiții: Min. Cultelor reprezentat prin tov. I. Simionescu
Referent: Arh. Gh. M. Cantacuzino

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: antemăsurătoare, lista prețurilor, analiza prețurilor, analiză mortar, deviz estimativ, tabel de repartiție valorică a materialelor, memoriu justificativ, memoriu istoric, fișa mănăstirii.

Piese desenate: plan de situație relevu, planul zidului spre nord, secțiune longitudinală și transversală a terenului, planurile bisericii proiect de restaurare, casele stăreției relevu și amenajare, chiliile relevu și proiect de reconstrucție, planurile clopotniței relevu.

Un proiect executat de ing. Popovici și arh. Berechet Ionescu a mai fost examinat în ședința din 2 aprilie a.c., când Consiliul a dat aviz favorabil cu recomandări.

De peste aceasta se prezintă un nou proiect executat de arh. I. Atanasescu în care sunt prevăzute lucrările de restaurare a bisericii (acoperișul), restaurarea și amenajarea stăreției, refacerea zidurilor de incintă.

Tov. arh. Ghika Budești face o expunere amănunțită a celor constatate la fața locului cu ocazia deplasării făcute la mănăstirea Gura Motrului în ziua de 26.IX.1953 împreună cu delegații Mitropoliei Olteniei și ai Serv. Tehnic al Episcopiei Craiovei.

Tov. referent arată că lucrările de învelire a turnului clopotniță au fost executate încă din toamna anului 1952, cu mijloacele eparhiei și stăreției, rămânând neexecutat din devizul avizat în ședința din 2 aprilie a.c. a Consiliului Mon. Istorice numai treptele de stejar la scara interioară a clopotniței și repararea pardoselii de scânduri de la platforma clopotelor.

În ce privește biserica, tov. referent a constatat că învelitoarea a fost și mai mult deteriorată în urma unei noi furtuni survenite în vara acestui an, fiind necesare lucrări pentru protejarea construcției cu mult mai importante decât cele prevăzute în devizul avizat în 2 aprilie. Este probabil că lemnăria șarpantei și asterea să fie în stare rea ca și streășina care este putrezită fiindcă plouă prin învelitoare. Referentul socotește însă că nu este posibil să se dea amploare de restaurare lucrărilor necesare, astfel cum a fost propus de Serv. Tehnic al Episcopiei Craiovei, atâta timp cât nu există un proiect științific de restaurare, aprobat de Comisia Monumentelor Istorice. Propunerile din proiectul de la dosar sunt discutabile și necorespunzătoare.

La stăreție, majoritatea lucrărilor din devizul avizat în aprilie au fost executate pare-se încă mai dinainte, cu mijloacele eparhiei și stăreției; se exceptează scara de acces la etajul I, care este din lemn, foarte incomodă și șubredă. Devizul avizat în aprilie prevedea refacerea acestei scări tot din lemn și acoperirea ei. Nu a existat însă un proiect. Proiectul și devizul nu întocmit de Serv. Tehnic al Episc. Craiova propune construirea unei scări din zidărie pentru care însă nu există proiect de execuție. Desenele de la dosar sunt sumare și nu concordă cu prevederile din devizul refăcut. Scara desenată este descoperită, iar devizul conține o serie de articole pentru acoperirea ei. Rezolvarea acestei scări și alegerea amplasării ei nu sunt sprijinite pe o documentare istorico-arheologică valabilă și nu se încadrează într-un plan general al

incintei. În plus, scara propusă ia lumină de la sala trapezării și, eventual, dacă va fi acoperită, de la unele încăperi ale etajului stăreției. Scara nu poate fi executată decât pe baza unui proiect definitiv, cu toate detaliile necesare, nefiind admisibil să se improvizeze la fața locului soluții discutabile și neadecvate.

Zidurile împrejmuitoare ale incintei, ziduri groase cu contraforți masivi, se mențin în general destul de bine, cu excepția zidului de pe latura nord, care este grav avariat și are câteva spărături largi.

S-a început zidăria cu cărămidă de fabrică pe fundația existentă a unui perete de circa 8 m lungime și 2 m înălțime și gros de o cărămidă. Această zidărie nu este solidarizată în nici un fel cu masivul zidăriei existente.

S-au executat șanțuri pentru regăsirea fundațiilor vechilor chiliilor. Aceste șanțuri deschise riscă să provoace degradarea urmelor descoperite, care nu au fost relevate științific.

Față de cele de mai sus și în urma discuțiilor purtate, Consiliul dă *aviz nefavorabil* proiectului și devizului nu întocmit de Serv. Tehnic al Episc. Craiovei, înaintat de Min. Cultelor cu nr. 14667/953 înreg. la CSAC sub Nr. 11740/11.IX.1953.

Pentru fazele ulterioare se precizează următoarele condiții:

1. Se va întocmi de urgență un nou deviz redus pentru lucrări cu caracter de apărare și întreținere, de executat încă în toamna 1953. Acest deviz va cuprinde:

- Refacerea provizorie a acoperișului bisericii și turelor cu materialul de care se dispune, cuprinzând completări la jgheburii și burlane;
- Refacerea scării de lemn existente la stăreție;
- Zidirea spărăturilor din zidul de împrejmuire cu zidărie țesută din nou și solidarizată cu zidăria veche. Se vor lăsa ștrepi pentru legătura zidăriei cu pereții despărțitori ai chiliilor.
- Închiderea șanțurilor săpate pentru descoperirea urmelor de fundații ale chiliilor.

2. Se va da în studiu un proiect de restaurare a mănăstirii.

3. Pe baza rezolvărilor din proiectul de ansamblu se vor detalia proiecte pentru un lot minimal de lucrări de executat în 1954, care va cuprinde:

- Refacerea definitivă a acoperișurilor la corpul bisericii și la turelele acesteia.
- Construirea unei scări pentru deservirea comodă a încăperilor de la etaj ale stăreției.
- Refacerea scării interioare a clopotniței și reparații la podeaua platformei clopotelor.
- Completarea paramentelor zidului împrejmuitoar pe latura nord a incintei, protecția crestei zidurilor împrejmuitoare pentru scurgerea apelor și reparații generale la zidăria acestora.

Cu ocazia discuțiilor avute în legătură cu lucrările de păstrare la mănăstirea Gura Motrului, Consiliul

atrage atenția Min. Cultelor că încă cu avizul nr. 54/2.IV.1953 a arătat necesitatea ca orice lucrări de păstrare sau restaurare să fie executate sub conducerea și supravegherea proiectantului și a unui tehnician care să fie permanent prezent pe șantier, pentru a pune în aplicare proiecte complete și detalii de execuție dinainte întocmite, care vor fi avizate de către CSAC.

II. Lucrări de pictură la biserica Mărcuța - București

Adresa Min. Cultelor Nr. 15409/953, înregistrată la CSAC sub Nr. 12485/953.

Valoarea lucrării: 6 280 lei fonduri proprii

Proiectant: Pictor I. Musceleanu

Referent: Dr. P. Năsturel

Dosarul cuprinde următoarele piese: antemăsurătoare, deviz și caiet de sarcini precum și avizul favorabil al Comisiei pentru pictură bisericească și al Min. Cultelor.

Devizul prevede scoaterea văruielii care acoperă o bună parte din pictură, spălarea picturii și completarea ei, în afară de pictura citorilor care se va curăța și nu se va completa sub nici un motiv.

Consiliul, luând în discuție proiectul și raportul referențialului care a cercetat biserica la fața locului dă *aviz favorabil* cu următoarele recomandări:

1. Se va desfășura cafasul, așa precum a cerut Comisia de pictură bisericească.

2. Instalația electrică va fi modificată în așa fel încât țevile să nu mai treacă peste frumoasele portrete ale citorilor, proiectul nu de instalație electrică va trebui să fie avizat de CSAC.

3. Se va cerceta dacă în pridvor, sub tencuiala sau văruiiala actuală, nu se regăsește pictura veche amintită în Pisania din 1733. În caz afirmativ, se va proceda la spălarea acestei picturii, alcătuiindu-se un nou deviz pentru acest caz anume.

III. Lucrări de pictură la biserica Curtea Veche - București

Adresa Patriarhiei nr. 16154/953

Valoarea lucrării: 23 450 lei fonduri proprii

Proiectant: Pictor Iosif Vass

Referent: Dr. P. Năsturel

Dosarul cuprinde: devizul întocmit de pictorul I. Vass, dosarul întreg al licitației ținute pentru adjudicarea lucrării, adresa Patriarhiei și a Min. Cultelor.

Devizul prevede spălarea picturii în ulerii a bisericii și restaurarea ei pe alocuri, precum și spălarea catapetesmei.

Consiliul, luând în discuție cererea, dă *aviz favorabil* cu următoarele recomandări:

1. Icoanele praznicare ale catapetesmei se vor auri după spălare dacă va fi nevoie, dar fără a li se pune câte un schelet de metal.

2. Catapeteasma se va curăța discret și nu se va

ri din nou sub nici un motiv.
3. Icoana veche de pe catapeteasmă, înfățișând
na lui Avram, nu se va spăla, ci se va încredința
omisiei pentru pictură bisericească a Patriarhiei, spre
staurare și dezinfectare.

4. Fragmentele de frescă veche din pronaos și
oscomidie vor rămâne neatinsse și nespălate.

5. Întrucât la licitație pare a fi precumpănit
eocuparea de economii, Consiliul recomandă ca
onomiile să nu dăuneze calitatea când e vorba de
onumente istorice și e de părere ca responsabilul să
însuși executantul.

IV. Diverse

Luând notă de comunicarea făcută de pictorul
h. Russu cu privire la biserica din Bărbulești,
trivrit procesului verbal al parohiei din 21. IX. 1953,
text referatului din 26. IX al tov. pictor Russu,
nsiliul înregistrează faptul că lucrarea e în curs de
facere și recomandă a nu se picta decât după ce
ncuiața va fi bine uscată.

reședinte: Prof. Duiliu Marcu

embri: Arh. Șt. Balș

Arh. Ghika Budești

Arh. Berechet Ionescu

Prof. Gr. Ionescu

Arh. R. Lieblich

Tov. Ion Pașa

Pictor Gh. Russu

Tov. I. Simionescu

Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 51

al ședinței din 3 octombrie 1953

COMPUNEREA CONSILIULUI:

reședinte: Prof. Duiliu Marcu

embri: Arh. Ștefan Balș

Arh. Ghika Budești

Prof. Gr. Ionescu

Arh. R. Lieblich

Tov. I. Simionescu

referent: Arh. F. Fischer

1. *Lucrări de reparații la biserica Sf. Niculae din
arohia Brăiloiu – com. Brezoiștii, raion Răcari*

Adresa Min. Cultelor Nr. 15039/953

Valoarea lucrării: 6 000 lei fonduri proprii

Proiectant: Arh. Emilian Costescu

Referent: Arh. Ferdinand Fischer

Dosarul cuprinde: deviz estimativ, antemă-
rătoare, plan și secțiune la sc. 1/50, precum și o
tografie. Se cere aprobarea articolelor 5, 6 și 7 din

aviz întocmit încă din anul 1947, deviz ce cuprinde

numai lucrări de protejare.

Aceste lucrări sunt:

a) Țesătură din cărămidă presată la crăpăturile
mari de la sânul nord și pridvor.

b) Tencuieli exterioare la țesături.

c) Reparația crăpăturilor mici.

Consiliul, luând în discuție dosarul, *dă aviz favorabil*
numai lucrărilor urgente de protejare și anume:
reparația crăpăturilor în punctele unde clădirea nu
necesită subzidiri.

Aceste lucrări vor fi executate numai sub
supravegherea unui tehnician, asistența tehnică
urmând să fie dată de Arhiepiscopia București.

II. *Lucrări de reparații și întreținere la Castelul Peleş din Sinaia*

Valoarea lucrării: 450 000 lei din fondul
Comitetului pentru Artă

Proiectant: Arh. Damian

Referent: Arh. R. Lieblich

Prin adresa Nr. 30354/2 oct. 1953, Comitetul
pentru Artă solicită avizul CSAC asupra unor lucrări
începute la Castelul Peleş din Sinaia și oprite din
ordinul CSAC.

Lucrările constau din:

a) Repararea balustradei de piatră din dreptul
fântânii arteziene și bazinului circular de pe terasa din
fața curții interioare a castelului.

b) Repararea scării de la marginea sud-estică a
terasei estice și parțial pe fațada de sud.

c) Impregnarea cu ulei a lemnăriei aparente de pe
fațada estică și parțial pe fațada de sud.

d) Reparații de tencuieli și spoieli exterioare căzute
sau burdușite.

e) Reparații și revizuri la instalația electrică
interioară, precum și la instalația sanitară.

Consiliul, luând în discuție problema, *dă aviz*
favorabil lucrărilor cu următoarele condiții:

1. Încă în anul acesta se va avea grijă de a se
revizui integral sistemul de canalizare a apelor de
scurgere, precum și cel de aducțiune a apelor.

2. Se va proiecta, pentru a fi executat în anul viitor,
un sistem de drenare, asigurându-se colectarea și
evacuarea tuturor apelor subterane.

3. Tratarea cu ulei a lemnăriei va fi executată
astfel încât să nu apară vreo diferență de culoare între
piesele vechi și cele noi (schimbate în locul celor
putrezite).

4. Tencuielile vor fi executate cu cea mai mare
grijă, aceea de la soclu făcându-se cu mortar de var
gras, nu cu mortar de ciment.

5. Dosarul va fi completat cu toate piesele
desenate (plan de situație, planuri de instalații și
releveu) precum și cu un memoriu.

6. Lucrările se vor executa sub supravegherea unui tehnician numit din partea Comitetului pentru Artă, care va avea răspunderea lor.

III. *Lucrări de protejare la biserica Călugăra – reg. Bacău (biserica Sf. Nicolae – Călugăra din satul Măgura, integrat orașului Bacău – E.G.)*

Adresa Min. Cultelor nr. 15577/953

Valoarea lucrării: 8 744 lei din fonduri proprii

Proiectant: Arh. A. Cortez

Referent: Arh. F. Fischer

Dosarul cuprinde: memoriu tehnic, antimăsurătoare, analiza prețurilor, deviz estimativ, extras de materiale.

Lucrările prevăzute în proiect sunt: refacerea învelitorii de tablă galvanizată la acoperișul bisericii și turelor, repararea burlanelor și jgheburilor și montarea unei sobe de teracotă.

Consiliul, luând în discuție proiectul, *dă aviz favorabil* cu recomandarea ca refacerea acoperișului să fie făcută ținându-se seama de forma sa existentă.

Președinte: Prof. Duiliu Marcu

Membri: Arh. Șt. Balș

Arh. Ghika Budești

Prof. Gr. Ionescu

Arh. R. Lieblich

Tov. I. Simionescu

PROCES-VERBAL NR. 52

al ședinței din 7 octombrie 1953, ora 12,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Duiliu Marcu

Membri: Arh. Șt. Balș

Arh. E. Costescu

Arh. R. Lieblich

Tov. Ion Pașa

Tov. I. Simionescu

Referenți: Arh. F. Fischer

Arh. P. Năsturel

I. *Lucrări de reparații la biserica Cireașov – raion Slatina, reg. Pitești (biserica Sf. Voievozi din satul Cireașov, integrat orașului Slatina – E.G.)*

Adresa Min. Cultelor Nr. 15317/23.IX.1953, înregistrată la CSAC sub Nr. 12477/24.IX.1953

Valoarea lucrării: 7 249,54 lei fonduri proprii

Proiectant: Arh. F. Fischer

Referent: Arh. Ferdinand Fischer

Dosarul cuprinde numai piese scrise: memoriu, deviz, antimăsurătoare, analiza de prețuri și lista de materiale.

Se cere aprobare pentru consolidarea colțului din dreapta al pridvorului bisericii precum și alte mici reparațiuni în exterior.

Consiliul, luând în discuție proiectul, constată că dosarul este incomplet, neavând nici o schiță releveu sau fotografie din care să reiasă exact porțiunile care necesită reparații urgente. De aceea amână luarea unei hotărâri până la completarea dosarului cu piesele cerute și decide ca beneficiarul să dispună a se face sondaje la fața locului, care vor fi executate cu cea mai mare grijă și cu scopul de a se vedea dacă nu se pot descoperi urmele unei vechi biserici, care se presupune că ar fi existat încă de pe timpul lui Mircea cel Bătrân (satul Cireașov fiind pomenit în documentele acelor timpuri). Arhitectul proiectant va face un raport detaliat asupra sondajelor.

II. *Lucrări de reparații la Biserica Sf. Spiridon – Iași*

Adresa Min. Cultelor nr. 15676/28.IX.1953 înregistrată la CSAC sub nr. 12704/30.IX.1953.

Valoarea lucrării: 24 000 lei

Referent: Arh. F. Fischer

Dosarul cuprinde:

Piese scrise: memoriu, deviz de execuție, proces-verbal de necesitate, antimăsurătoare, analiza de prețuri și extrase de materiale.

Piese desenate: 4 fotografii, 1 plan releveu sc. 1/100, 1 plan de detaliu sc. 1/10, 1 plan de detaliu sc. 1/50.

Lucrările principale se execută la terasa deschisă, deasupra pridvorului, în legătură cu cafasul corului. Terasa primește o mică streășină de 30 cm lățime, pardoseală nouă de mozaic, cinci scurgeri pentru apele de ploaie și o ușă dublă spre cor. Se intenționează și desfacerea unei uși mari la scara în spirală care urcă la cor și înființarea unui coș ștemuit în zidărie pentru o sobă necesară încălzirii cafasului. Se demontează și se montează două sobe. Restul lucrărilor se rezumă la desfaceri și refaceri de tencuiele exterioare, retzuar, reparații la învelitoarea de tablă și la jgheaburi, spoieli de fațadă, revizuirea tâmplăriei și vopsitul ei.

Consiliul, luând în examinare proiectul, *dă aviz favorabil* numai lucrărilor de apărare și de întreținere, în special revizuirii jgheburilor și trotuarelor.

În ceea ce privește celelalte lucrări, amână luarea unei hotărâri până la o viitoare ședință.

Consiliul ia notă că Min. Cultelor nu acordă fondurile solicitate de Mitropolia Moldovei și în consecință urmează ca lucrările avizate de CSAC să se execute din fonduri proprii.

III. *Înglobarea zidului cetății Târgoviște în interiorul incintei uzinei Gh. Gheorghiu-Dej din Târgoviște. (Biroul Secret – E.G.)*

Adresa Inst. de Proiectări de Uzine și Instalații Metalurgice nr. 5165/24.IX.1953, înreg. la CSAC-B.S. nr. 2998/24.IX.1953.

Lucrarea, prezentând numai interes strict istoric nu intră în preocupările directe ale CSAC-ului și de aceea

urmează a se trimite Academiei RPR spre rezolvare, după ce în prealabil se va obține totuși și avizul Direcției Generale a Proiectării Orașelor din CSAC.

III. *Lucrări de reparații la Palatul Alexandru I. Cuza - Iași*

Adresa C.P.A.C. nr. 28651/21.IX.1953 înreg. la CSAC sub nr. 12440/23.IX.1953.

Valoarea lucrării: 410 000 lei
Referent: Arh. F. Fischer

Dosarul cuprinde: memoriu justificativ, 5 devize separate, având fiecare antemăsurătoare, analiza prețurilor și extras de materiale.

1. Restul reparațiilor de la etaj și casa scării în valoare de 284 000 lei
2. Deviz pentru dărâmarea clădirii din spate 35 000 lei
3. Deviz fațadă 58 000 lei
4. Deviz instalație electrică 16 600 lei
5. Deviz reparații la câteva camere parter (aripa stângă) 16 400 lei

Piese desenate: 1 plan etaj necolat la sc. 1/100
1 plan parter, 1 plan etaj (partea care se dărâmă sc. 1/100)

O parte a clădirii este terminată dintr-un fond de 100.000 lei, iar restul este în curs de execuție. Scara dreaptă de la parter la etaj este adăugată, înlocuind scara originală care a fost așezată în camera nr. 5 la parter.

După informațiile culese se lucrează acum la tavanele camerelor 2 și 7 care cuprind ca volum parterul și etajul, tavane construite din beton armat căptușite cu lemn. Fațadele par a fi în curs de execuție, din care una este terminată.

În memoriu sunt indicate și unele reparații la câteva camere parter (din devizul 5), dar care nu sunt indicate în nici un plan.

Deoarece din dosar nu reiese ce lucrări s-au executat și care urmează a se executa, Consiliul amână luarea unei hotărâri și decide trimiterea unui delegat la fața locului pentru a se referi asupra stadiului în care se găsesc lucrările, urmând apoi să ia o hotărâre definitivă.

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. E. Costescu
Ion Pașa
I. Simionescu

PROCES-VERBAL NR. 53 al ședinței din 17.X.1953, ora 10,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. Șt. Balș
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich

Tov. Gh. Ressler
Prof. H. Teodoru
Referenți: Arh. Gh. Curinschi
Dr. P. Năsturel
Arh. Y. Vitez
Invitații: Tov. Buican – Vicepreședinte SRSC
Arh. Damian – SRSC
Arh. M. Brun – IPROCIM SRC
Arh. M. Koffler – IPROCIM SRC

I. *Pavilionul de Expoziție permanentă al Societății pentru Răspândirea Științei și Culturii din Parcul Libertății*

Adresa SRSC Nr. 1633/1 oct. 1953, înreg. la CSAC sub Nr. 3082 din 1 oct. 1953.

Valoarea lucrării: 10 200 000 lei
Titular investiție: SRSC
Referent: Arh. R. Lieblich

Faza de proiectare: sarcină de proiectare
Dosarul cuprinde toate piesele scrise și desenate, precum și următoarele avize și referate:

Avizul Inspecției Sanitare de Stat
Avizul Intrepr. Comunale pentru distribuirea gazelor
Avizul beneficiarului (SRSC)
Avizul Sectorului Instalații (încălziri, electrice și sanitare)

În urma expunerii pe care o face referentul, în care arată că problema a fost discutată principal în ședința din 5 lunie a.c., când CSAC a hotărât să declare această clădire monument istoric de arhitectură, se trece la analizarea problemei.

Având în vedere că unii membri ai Consiliului fac obiecții atât asupra amplasamentului acestei clădiri, cât și asupra rentabilității (problema fundațiilor și a solului, problema reconstruirii), precum și asupra valorii sale arhitecturale, Consiliul hotărăște să amâne luarea unei hotărâri, urmând ca problema să fie rediscutată într-un cadru mai larg, eventual în Consiliul Comitetului, când va fi prezent și arhitectul șef al Capitalei și reprezentantul Direcției Sistematizării a Sfatului Popular al Capitalei.

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. Șt. Balș
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 54 al ședinței din 20 octombrie 1953, ora 10,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

în prezența tov. Const. Zvesdin
Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. E. Costescu
Arh. Berechet Ionescu
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich

Pictor Gh. Rusu
Prof. H. Teodoru
Referenți: Arh. Gh. Curinschi
Dr. P. Năsturel
Invitați: Arh. E. Chefneux

I. Adresa Academiei RPR (Muzeul Național de Antichități) Nr. 1330 din 12.X.1953 privitoare la șantierul Cetatea de vest a Sucevei

Referent: Arh. R. Lieblich

Se citește adresa Academiei RPR, prin care aceasta „susține lăsarea la suprafață a zidurilor descoperite ale cetății de vest din Suceava și consolidarea lor”.

Având în vedere că Academia RPR stabilește, conform avizului CSAC 152/23.V.1953, prin această adresă, ca fundațiile scoase la iveală prin săpături să rămână libere și nu astupate și indicate prin trotoare, CSAC rezumându-se numai la darea soluției tehnice pentru conservarea acestor urme,

Consiliul, față de cele arătate mai sus, hotărăște să dea *aviz favorabil* acestor lucrări, cu condiția asigurării perfecte a scurgerii apelor pluviale, precum și luarea de măsuri pentru ca talpa fundațiilor descoperite să fie în toate cazurile sub nivelul minim de îngheț.

În scopul acesta se va proceda după cum urmează:

- Se va nivela solul pe toată suprafața cercetată, astfel încât în nici un loc apele ploilor și zăpezilor să nu se poată strânge, asigurându-se o scurgere spre vale și în nici un loc panta terenului să nu fie mare decât 1/2.
- Suprafața orizontală a fundațiilor și a zidurilor care rămân deasupra solului se va proteja cu un strat de ciment și piatră sfărâmată, iar suprafața celor care rămân la fața solului, cu un trotoar de piatră rezistentă cu mortar de ciment.
- Pentru a se menține în bune condițiuni (fără a se apleca și fără a se crăpa), zidurile sau fundațiile ce se vor menține deasupra solului trebuie să aibă în adâncimea solului o temelie de cel puțin 1 m.
- Pe suprafața unde, pentru nivelarea generală a solului, este nevoie să se pună pământ de umplură, acesta se va așterne în straturi succesive de câte 20 cm, udându-se și bătându-se bine cu maui.

II. Lucrări de restaurare la biserica fortificată Precista din Galați

Faza: Consultare pe parcurs
Valoarea lucrării: 250 000 000 lei
Titular investiție: Ministerul Cultelor
Proiectant: Arh. Eugen Chefneux
Referent: Arh. Gh. Curinschi

Avându-se în vedere terminarea lucrărilor de sondaj, de dare jos a tencuielilor și de dărâmare a turelor, după indicațiile date de delegații CSAC (Tov. Prof. Gr. Ionescu și H. Teodoru) la fața locului, care constatând starea acestor turlă gata să se prăbușească, au dispus dărâmarea lor până la bază (după ce se va întocmi un relevu exact al lor), avându-se în vedere întocmirea releveelor cerute, se prezintă în original un proiect de refacere a bisericii cu două variante:

- Varianța întâi, în care se păstrează forma ultimelor turlă ca siluetă și ca detalii de arhitectură pe corpul bisericii, care va căpăta paramentul original din cărămidă aparentă.
- Varianța a doua, în care se prevede construirea a două turlă noi ca formă, inspirate atât de elementele certe descoperite cu ocazia sondajelor, cât și de formele asemănătoare epocii.

Consiliul, examinând aceste variante, ia notă de elementele sigure descoperite cu ocazia sondajelor făcute. Acestea sunt:

- Paramentul vechi în registrul superior și la cornișa bisericii (executat în cărămidă aparentă).
- Urmele învelitorilor vechi, care vor determina panta noului acoperiș.
- Zidul original de bază al turlei deasupra exonartexului.
- Existența unui cuptor în baza turlei originale deasupra exonartexului, precum și a două coșuri de fum în acest zid vechi.
- Zidurile originale ale bazei turlei pantocratului și începutul turlei octogonale (3 straturi de cărămidă).
- Locurile consolelor de lemn deasupra intrării în biserică și în fațada principală.
- Lipsa elementelor de cornișă și prezența de urme ale unei balustrade vechi, acolo unde există locurile de console descoperite.
- Existența unui gol de ușă ce răspundea din pod în balconul de strajă (adică în partea unde se găsesc locurile consolelor).
- Urme de șifă găsite în podul bisericii, de unde rezultă că biserica a fost cândva învelită cu șifă.

Față de aceste dovezi certe și ținând seama de caracterul de biserică fortificată a acestui monument religios, majoritatea membrilor Consiliului înclină pentru varianta a doua și anume aceea a construirii a două turlă noi (păstrându-se însă părțile originale), dintre care aceea, deasupra exonartexului, mai joasă și a cărei realizare ar necesita numai execuția unei centuri de beton armat la înălțimea streșinei și nu o osatură de beton armat până la fundații, costisitoare și cu o execuție complicată, întrucât zidurile sunt executate în bună parte din bolovani de piatră.

Din declarațiile proiectantului rezultă că învelitorile în bulb ale celor două turlă au fost executate în 1918

de către un meșter tinichigiu care trăiește și afirmă că, înainte de facerea acestor învelitori în formă de bulb, erau învelitori și pantă dreaptă acoperită cu olane.

Întrucât, în urma discuțiilor, se emite părerea că în cazul unei soluții cu cele două turle copiate după cele care au fost dărămate anul acesta, trebuie studiate posibilitățile de execuție a acestora pe schelet de beton armat și, cum unii membri ai Consiliului observă că aceste lucrări ar putea aduce modificări importante în spațiile interioare ale bisericii, Consiliul hotărăște a cere proiectantului prezentarea unui studiu de principiu a problemei de rezistență și, deoarece această problemă ar putea să influențeze luarea unei hotărâri, decide să amâne luarea unei hotărâri până la prezentarea acestui studiu, după care se va pronunța.

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. E. Costescu
Arh. Berechet Ionescu
Prof. Gr. Ionescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Gh. Russu
Prof. H. Teodoru

PROCESUL-VERBAL

al ședinței din 21 octombrie 1953, ora 19,30 privind Pavilionul de expoziție permanentă al Societății pentru Răspândirea Științei și Culturii din Parcul Libertății

Adresa SRSC nr. 193/19.X.953, înregistrată la CSAC sub nr. 13955 din 20 octombrie 1953.

COMPUNEREA COMISIEI:

în prezența tov. arh. Nicolae Bădescu, președintele CSAC și tov. ing. Florescu, vice-președintele CSAC

Președinte de ședință:

Tov. arh. L. Adler, vice-președinte CSAC

Membri: Ing. Z. Gyal, membru în Comitet

Arh. H. Maicu, membru în Comitet

Arh. D. Marcu, membru în Comitet

Arh. O. Doicescu

Arh. Fonescu, din partea Sf. Pop. al Capitalei

Arh. Gr. Ionescu

Ing. Al. Solomon, din partea MAI

Arh. H. Teodoru

Arh. H. Stern, secretar științific

Ing. Al. Costache

Arh. N. Nedelescu

De asemenea iau parte ca:

Referent: Arh. R. Lieblich

Invitați: Prof. Al. Buican, vice-președinte SRSC

Arh. Damian, din partea SRSC

Arh. M. Bruno, din partea IPROCIN SRC

Arh. M. Koffler, din partea IPROCIN SRC

După citirea referatului de către referent, tov. președinte al ședinței arată că problema acestui muzeu nu trebuie privită sub aspectul investiției, deoarece CSAC este de acord cu această investiție, ci se rezumă la două chestiuni principale la care Consiliul este chemat să răspundă:

1. Dacă să se reconstruiască edificiul din materiale durabile și în forma sa inițială.

2. Dacă să se construiască un nou edificiu pentru acest scop în altă parte.

În felul în care membrii Consiliului vor răspunde la aceste două întrebări de principiu se va putea lua o hotărâre.

Se pun următoarele întrebări de către cei prezenți:
Tov. arh. Nedelescu – dacă edificiul este clasat definitiv monument istoric de arhitectură, la care referentul răspunde afirmativ.

Tov. ing. Solomon – dacă s-a examinat clădirea la fața locului și din punct de vedere al stării construcției.

Se răspunde că în urma vizitelor la fața locului s-a constatat că starea construcției este în general proastă, scheletul de paiață în parte putrezit; partea inferioară, care este construită în zidărie a trebuit să fie consolidată în anul 1930 cu elemente de beton armat. De altfel, s-a efectuat o expertiză de către prof. Hanganu, în care se constată printre altele și unele devieri de la verticală ale zidurilor.

Tov. prof. Marcu Duiliu – care este părerea Direcției Sistematizării din Sfatul Popular al Capitalei asupra poziției acestui muzeu în parc și asupra clădirilor din Parcul Libertății în general.

Tov. arh. Fonescu din partea Sistematizării răspunde că edificiul în cauză trebuie menținut.

În urma discuțiilor, la care au luat parte toți cei prezenți, s-a ajuns la următoarele concluzii:

– Întrucât clădirea a fost executată pe baza unui alt program decât cel actual, cu toate modificările ce se încearcă să se aducă în interiorul clădirii, aceasta nu va putea să răspundă în cele mai bune condiții nevoilor unui muzeu modern.

– Din examinarea situației actuale din punct de vedere constructiv și ținând seama de datele geotehnice arătate de proiectanți, rezultă că va trebui să fie complet dărămată și reconstruită de la fundații până la învelitoare.

– Clădirea actuală ar putea să dureze încă câțiva ani, cu mici lucrări de consolidare și reparații.

– Urmând să fie dărămată complet, pe lângă costul noii construcții, s-ar adăuga și costul de dărâmare și cel de desființare a fundațiilor actuale. De aici rezultă că lucrarea va fi neeconomică.

– Valoarea arhitecturală a clădirii, deși reprezintă un moment de efort al unui grup de arhitecți pentru reinvierea formelor naționale în

arhitectură, nu este însă așa de mare încât să justifice reclădirea ei din materiale durabile.

Pentru toate aceste motive mai sus arătate, Consiliul dă, în majoritate:

AVIZ NEFAVORABIL,

urmând ca, pe baza unei serioase documentații, să se găsească o soluție de consolidare a clădirii în cauză pentru a se putea conserva monumentul pe un timp limitat. Arhitectul orașului, Dir. Sistemizării și Inst. Proiect București vor găsi amplasamentul unui astfel de muzeu ce se va construi din suma rămasă disponibilă până la concurența sumei de 10 200 000 lei, utilizându-se eventual materialul pregătit pentru expoziția de la Moscova. Terenul pentru construirea noului muzeu ar putea fi eventual chiar terenul din Parcul Libertății, situat în fața acestui muzeu, teren care în planul inițial al Expoziției din 1906 a fost ocupat cu un pavilion important.

Arh. Nicolae Bădescu – președinte CSAC

Ing. Florescu – vice-președinte CSAC

Arh. Ladislav Adler – președintele ședinței și președinte CSAC

Ing. Z. Gyali – membru în Comitet

Arh. Horia Maicu – membru în Comitet

Arh. Duiliu Marcu – membru în Comitet

Arh. Octav Doicescu

Arh. Fonescu – Sfatul Pop. al Capitalei

Arh. Grigore Ionescu

Ing. Al. Solomon – MAI

Arh. Horia Teodoru

Arh. Henri Ștefan – secretar științific

Ing. Al. Costache

PROCES-VERBAL NR. 55 al ședinței din 27.X.1953, ora 9,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Duiliu Marcu

Membri: Arh. Șt. Balș

Arh. Ghika Budești

Prof. Gr. Ionescu

Arh. R. Lieblich

Tov. Gh. Russu

Tov. I. Simionescu

Prof. H. Teodoru

Deasemenea iau parte ca referenți:

Ing. Radu Agent

Arh. F. Fischer

Invițați: Arh. Toma Socolescu

Arh. E. Chefneux

Arh. C. Marcu

I. Lucrări de împrejmuire la imobilul Ministerului de Finanțe din Calea Victoriei 152

Adresa Sfatului Popular al Capitalei nr. 307/1953

Proiectant: Arh. C. Marcu

Titular investiții: Min. Finanțelor

Referent: Arh. F. Fischer

Dosarul cuprinde: – un plan de situație la sc.
1/500

– un detaliu la sc. 1/50

Se prevede închiderea spațiului liber dintre minister și calcanul învecinat printr-o împrejmuire metalică amplasată la alinierea străzii.

Ministerul de Finanțe își ia angajamentul de a înlătura această împrejmuire în momentul când se va dărâma imobilul vechi din dreapta, în vederea realizării pieții libere proiectate.

Consiliul, luând în discuție proiectul, hotărăște să dea *aviz favorabil*, cu următoarele condiții:

a) Împrejmuirea să fie făcută dintr-un grilaj simplu, scund, care să nu constituie un element principal de compoziție.

b) Se vor desființa atât pilele masive cât și lampadarele.

c) Deschiderea porților se va face prin glisare;

d) Înălțimea maximă a împrejmuirii nu va depăși 1,45 m.

II. Lucrări de restaurare la biserica fortificată Precista din Galați.

Valoarea lucrării: 250 000 lei

Titular investiție: Min. Cultelor

Proiectant: Arh. E. Chefneux

Proiectul, în fază de consultare, parcurs, a fost examinat și în ședința din 20 octombrie 1953.

De data aceasta se prezintă și soluția principală de rezistență (beton armat).

Consiliul ia notă, atât de memoriul proiectantului, cât și de părerea referentului de specialitate, ing. Radu Agent.

Principal, din punct de vedere constructiv, nici una din variante (păstrarea formei ultimelor turle ca siluetă sau prevederea a două turle noi ca formă inspirate din elementele descoperite în urma sondajelor), nu prezintă complicații atât de mari încât să nu fie realizabile.

Având în vedere starea gravă a zidurilor vechi existente, crăpate și dislocate, acestea trebuie examinate la fața locului pentru ca după aceea să se poată lua o hotărâre.

În orice caz, se hotărăște a se executa din material durabil o machetă a monumentului așa cum era înainte de cutremur.

În general, restaurarea trebuie să fie făcută în așa fel încât să corespundă gustului beneficiarului, cerințelor timpurilor și astfel să se lege și de restul monumentului.

În consecință, Consiliul amână luarea unei hotărâri, urmând să se examineze atât starea zidurilor crăpate existente, cât și elementele descoperite cu ocazia sondajelor, pentru ca apoi, pe baza cercetărilor, să se poată vedea ce se păstrează și să se ia o hotărâre.

Se dă indicație proiectantului ca în studiile pe care urmează să le întocmească și să le prezinte Consiliului spre aprobare să țină seama atât de elementele descoperite, cât și de caracterul de biserică fortificată, precum și de considerentele estetice dictate de cerințele timpurilor (silueta vechilor turla și a bisericii în general).

Președinte membru în comitet:

Prof. Duiliu Marcu
Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Ghika Budești
Prof. Gr. Ionescu
Gh. Russu
I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

PROCES-VERBAL NR. 56
al ședinței din 30 octombrie ora 10,00

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș
Arh. Berechet Ionescu
Arh. E. Costescu
Arh. R. Lieblich
Tov. Ion Pașa
Tov. Gh. Russu
Tov. I. Simionescu
Prof. H. Teodoru

De asemenea iau parte ca referenți:

Arh. F. Fischer
Dr. P. Năsturel

1. Lucrări de pictură la biserică Crucile, raion Amaradia (Schitul Tezliu cu biserică Înălțarea Domnului din Gruia, jud. Dolj – E.G.)

Adresa Min. Cultelor nr. 15409/23.X.1953

Referent: Dr. P. Năsturel

Valoarea lucrărilor: 11 350 lei fonduri proprii

Dosarul cuprinde: deviz pentru restaurarea picturii, plan și o secțiune la sc. 1/100.

Se prevede restaurarea sau completarea picturii, de la caz la caz, la naos, pronaos și altar, precum și înlăturarea varului de pe pictură.

Consiliul, luând notă de referatul prezentat – întocmit pe baza cercetărilor la fața locului – amână luarea unei hotărâri până la întocmirea unui proiect și deviz de restaurare arhitectonică, cunoscând că nu se pot face lucrări de pictură pe un monument care necesită reparații de structură.

Cererea Min. Cultelor nr. 14527/953 privitoare la ruinele bisericii Pietrari Bârlög, – R. Hurez.

Referent: Dr. P. Năsturel

Din cercetările la fața locului se constată că ruinele casei vechi de lângă biserică Schitul din comuna

Pietrari Bârlög, raionul Hurez, clădită de episcopul Climent al Râmnicului înainte de 1747, au fost dărâmate de tov. Maria Vulpe, directoarea școlii din comună, în scopul de a se întrebuița materialul pentru construirea unui cămin cultural și closete la școală.

Consiliul, examinând dosarul și referatul întocmit după cercetarea ruinelor la fața locului, recunoaște că a fost distrus un monument istoric de arhitectură. Acest monument, potrivit legilor, trebuia păstrat și protejat.

Consiliul socotește că resturile acestei clădiri, ca și celelalte ruine din vecinătatea bisericii trebuie păstrate și apărate în vederea cercetărilor științifice ulterioare.

De asemenea, constată existența unei corespondențe cu episcopia Râmnicului încă din 24 octombrie 1953 care, dacă ar fi fost rezolvată la timp, ar fi împiedicat distrugerea monumentului.

Consiliul hotărăște sesizarea Controlului de Stat precum și a Min. Învățământului (de care depinde directoarea vinovată de distrugerea ruinelor).

II. Lucrări de reparații la biserică mănăstirii

Referent: Arh. F. Fischer
Valoarea lucrărilor: 780 lei din fonduri proprii
Adresa Min. Cultelor nr. 15650/30.IX.1953, înregistrată la CSAC sub nr. 12953/5.X.1953.

Dosarul cuprinde un memoriu explicativ, un deviz estimativ, antemăsurătoare, analiza de prețuri, extras de materiale.

Se prevăd următoarele lucrări: reparații la înveltoarea de țiglă, curățatul pereților interiori cu perii etc.

Consiliul, examinând dosarul, dă *aviz favorabil* cu următoarele recomandări:

1. La refacerea acoperișului se vor folosi coame de țiglă prinse cu cuie sau cu sârmă;
2. Curățirea pereților se va face cu perii moi, nu cu perii de oțel.

IV. Lucrări de pictură la biserică din Oșeștii de Sus, raionul Drăgășani

Adresa Min. Cultelor nr. 16157/8.X.1953

Referent: Dr. P. Năsturel

Valoarea lucrărilor: 13 250 lei fonduri proprii

Se prevede spălarea, restaurarea și întregirea picturii în frescă a bisericii care datează din anul 1810.

Consiliul, examinând lucrarea, constată că dosarul este incomplet și amână luarea unei hotărâri până la completarea lui.

Totodată se recomandă ca biserică să fie cercetată la fața locului de către un delegat al Direcției Generale a Mon. Istorice din CSAC.

V. Lucrări de restaurare la Castelul Corvineștilor din Hunedoara

Adresa C.P.A.C. nr. 31317/20.X.1953.

Referent: Arh. F. Fischer

Valoarea lucrărilor: 1 000 000 lei

Proiectant: ISPROR

Faza: Sarcină de proiectare

Dosarul cuprinde următoarele piese:

Piese scrise: memoriu justificativ, extras de materiale.

Piese desenate:

- plan nivel (curte sc. 1/100);
- sala dietei (relevu sc. 1/100);
- sala dietei (proiect sc. 1/100);
- o perspectivă.

Lucrările prevăzute sunt:

Sala dietei:

Se propune reconstituirea în vechile forme a acestei săli, refăcându-se bolțile cu nervuri și coloanele de sprijin după urmele aflate în pereți, care oferă toate indicațiile necesare.

Se propune redeschiderea ferestrelor originale către exterior, atât cele spre curte, cât și cele de deasupra loggiei, scoborând nivelul acoperișului actual în dreptul lor.

De asemenea, se propune completarea bolților loggiei după proiectul de restaurare din 1916, rămas neterminat, refacerea tâmplăriei cu vitrouri, precum și a tuturor pardoselilor.

Totodată, se vor completa tencuielile bolților și pereților, menținându-se cu cea mai mare grijă medalioanele pictate și diversele urme ce vor fi găsite, de valoare istorică.

Coloanele cu capete și baze sculptate după felul celor originale, precum și nervurile, vor fi construite din piatră, iar bolțile din cărămidă de format special; zidurile vor primi centuri de beton armat cu legături transversale

peste extrasurile bolților, pentru a se asigura stabilitatea lor.

Acoperișul se va reface cu același material de țiglă solzi, cu completările necesare.

Pardoselile din lespezi de piatră, iar tâmplăria din stejar cu fierărie bogată.

Capela:

Se propune păstrarea în forma actuală, cu bolțile coborâte, dar cu rectificarea bolții din dreptul ferestrei rotunde deasupra intrării, pentru a nu se da loc la complicații prea mari de construcții și considerând că, chiar în forma lor actuală, bolțile prezintă un interes istoric prin vechimea lor.

Totuși, în cazul când s-ar hotărî o revenire la forma inițială, există oarecari indicii de traseu, de arc, precum și înălțimea vechilor ferestre, care vor permite reconstituirea vechilor bolți.

Se propune refacerea pardoselilor cu lespezi de piatră, precum și a tâmplăriei din lemn de stejar cu fierărie bogată și vitrouri.

Consiliul, luând în discuție aceste propuneri, *dă aviz favorabil* sarcinii de proiectare cu recomandarea:

- se vor menține structura și înălțimea actuală a capelei, întrucât forma existentă prezintă interes arhitectonic deosebit.

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membri: Arh. Șt. Balș

Arh. B. Ionescu

Arh. E. Costescu

Arh. R. Lieblich

Tov. Ion Pașa

Tov. Gh. Russu

Tov. I. Simionescu

Prof. H. Teodoru